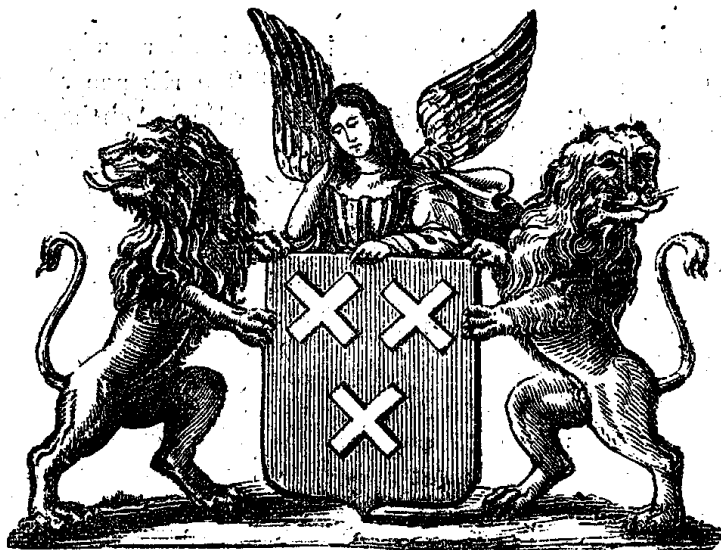

BREDASCHÉ

STAAT- LETTERKUNDIG

NIEUWS-

Zondag

COURANT.

EN WETENSCHAPPELIJK

BLAD.

24 Augustus.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 21sten Augustus.

De prins en de prinses van Joinville zijn, na eene afwezendheid van verscheidene maanden, in de hoofdstad teruggekomen.

— Op het kasteel Eu zijn aangekomen de prins en prinses van Salerno, om bij de bevalling van hare dochter, de hertogin van Aumale, tegenwoordig te zijn. — Men spreekt thans op nieuw van de benoeming des hertogs van Aumale tot onderkoning van Algerie.

— Het gerucht dat de prins van Pruissen, broeder des konings, op de uitnoodiging van koning Lodewijk Philips, herwaarts zou komen, wordt weder tegengesproken.

— De heer Thiers is met zijne familie van de wateren van Vichy in de hoofdstad teruggekeerd.

— Eergisteren (den 19den) heeft men in deze hoofdstad een geweldigen storm gehad, welke echter geen bijzondere schade aangerigt heeft. Anders is het gesteld in de omstreken van Rouaan, alwaar de orkaan verschrikkelijke verwoestingen aangerigt heeft. Aldaar had men op den middag een vrij zwaar onweder met een geweldigen plasregen; een half uur daarna ontstond er een hoos, die met zulk een geweld in de vallei Monville, tot het stadsgebied behorende, viel, dat vele gebouwen en fabrieken van daken beroofd, of omvergeworpen en vernield werden, en vele slagtoffers het leven er bij verloren; met bliksemsnelheid hare verwoestingen voortzettende en op haren weg alles vernielende wat ~~hij ontmoette~~, oefende de hoos hare kracht inzonderheid op drie der voornaamste fabrieken in het dal uit, en dat op een oogenblik dat al het werkvolk aan den arbeid was. Van de eerste dezer fabrieken, aan den heer Bailleul behorende en door den heer Neveu geëxploiteerd, werd het dak ingeslagen en zakten de muren ineen, zonder dat iemand er slechts aan denken kon zich te redden; 120 werklieden waren aldaar werkzaam; de tweede fabriek van den heer Mare, waar 70 werklieden aan den arbeid waren, trof hetzelfde onheil; in de derde fabriek, van den heer Picquot, waren niet minder dan 180 arbeidslieden aan het werk; eerst werd het dak afgeslagen, waarop al de aanwezenden naar de uitgangen snelden, doch vonden die versperd; de 150 voeten hooge schoorsteen en de derde verdieping werden, als waren zij afgezaagd, opgenomen en in de nabijgelegen rivier geworpen; de beide andere verdiepingen zakten in, en zelfs de muren van de beneden-verdieping werden vernield, zoodat er van het geheele gebouw niet dan eenige ellen muurs aan de beide einden overbleven; en dit alles geschiedde in minder dan twee minuten tijds. Van alle zijden werd terstond de meestmogelijke hulp toegebracht om de slagtoffers van onder het puin te redden, en aan de geredden op de menschlievendste wijs hulp verleend. Hartverscheurend is het verhaal van den verschrikkelijken staat der lijken en der gekwetsten of verminkten, en van de wanhoop en droefheid der betrekkingen, en even wonderdadig de wijze waarop sommigen behouden werden. Volgens een officieel den volgenden dag opgemaakt verslag, werden op het oogenblik van het ongeluk 360 werklieden onder het puin bedolven, waren er 40 lijken en 100 gekwetsten van onder de puinhoopen weggehaald, en bevonden zich nog een groot getal onder dezelve. De schade alleen aan deze drie etablissementen veroorzaakt, werd op 620,000 fr. geschat. De werking van deze hoos heeft zich over eene lengte van meer dan 6 kilometers uitgestrekt, overal de verdelgende sporen van haren gang achterlatende.

Luidens brieven uit Havre had de storm van dien dag, in verband met den hoogen vloed, ook op de kusten der Noordzee groote verwoestingen aangerigt.

— De belemmering, welke de coalitie der timmerlieden aan het voortzetten van eene menigte gebouwen heeft toegebracht, schijnt

voor eenen anderen tak van nijverheid bijzonder voordeelig geweest te zijn. Men verzekert namelijk, dat sedert dien tijd het gebruik van ijzer, ter vervanging van balken en binten, aanmerkelijk is toegenomen.

— Berigten uit Spanje vermelden dat de koningin St.-Sebastiaan verlaten en zich naar de wateren van Santa-Agueda begeven heeft.

De bladen der beweging en zelfs die der meer gematigde partij in Spanje, voeren thans eene hevige oppositie tegen den eersten minister, den generaal Narvaez; volgens sommigen dezer bladen kon hij onmogelijk in het bewind blijven.

— Ter beurze van heden (28 Augustus) waren genoteerd: 5 pCt. 121,30; 3 pCt. 84,10; Spanje 3 pCt. 38³/₈; Rom. L. 104¹/₂.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 20sten Augustus.

Het den 12den dezer te Leipzig voorgevallene heeft aldaar gelurende verscheidene volgende dagen de algemeene aandacht blijven bezig houden, en aanleiding tot meer dan één zeer talrijke vergadering van burgers en studenten gegeven. In eene dier bijeenkomsten, des avonds van den 14 dezer gehouden, deed de heer Blum eenige voorstellen, tot de begravenis der slagtoffers van het gebeurde betrekkelijk. Ten gevolge der aanneming daarvan, werden deputatiën afgezonden, onder anderen, aan den stedelijken raad, om de stads vanen bij die gelegenheid te mogen gebruiken; aan den chef der burgerwacht, om te weten, in hoe ver deze aan de plegtigheid deel zou nemen, en naar het station van den spoorweg, om eene naar Dresden vertrokken deputatie te ontvangen, en haar antwoord te vernemen. Vervolgens werd alles voor de bijwoning der begravenis geregeld. Later werden de leden der naar de hoofdstad gezonden commissie binnengeleid, en bragten bericht uit. Zij hadden in last gehad, den Koning een adres over te reiken, waarin het leedwezen over de ongelukkige gebeurtenissen op den 12 dezer werd uitgedrukt, en de verzekering gegeven, dat de liefde en trouw, die de inwoners van Leipzig hunnen Vorst bestendig hebben toegedragen, daarbij zelfs geen oogenblik gekrenkt was geworden. » Z. M. de Koning (dus berigten de afgevaardigden) heeft de deputatie heden middag ten 12 ure in audientie ontvangen. Wij bemerkten, dat hij tot tranen toe geroerd en diep getroffen was. Hij zeide, dat deze treurige voorvallen tot de bitterste ervaringen van zijn leven behoorden, en hoe het hem te dieper smartte dat zij in Saksen, en met name te Leipzig, hadden kunnen plaats grijpen, daar Hij en zijne Familie zich bewust waren, steeds het welzijn des volks gewild en nooit hunnen pligt verzuimd te hebben; daarom deed het hem te smartelijker aan, dat met de gevoelens, in het adres uitgedrukt, tevens verzoeken verbonden waren die eenig mistrouwen schenen aan te duiden. Verdere besluiten zien wij nader te gemoet, enz.»

De sombere plegtigheid had den volgenden morgen plaats, waarbij zich nagenoeg de gansche bevolking op de been bevond. Het aantal der slagtoffers was zes, namelijk twee beambten van het postkantoor, een boekdrukkersgezel, een kantoorbediende, een agent van politie, en een behoeftig huisvader.

Toen de stoet het kerkhof bereikt had, werden de zes lijken nevens elkander gezet, en verscheidene redevoeringen, door treurmuziek afgewisseld, uitgesproken, waarna de ter aardebestelling, onder de plegtigste stilte, volgde. De orde is, niettegenstaande den grooten aandrang van menschen, nergens verstoord geworden.

Te Dresden was men door het te Leipzig gebeurde sterk verontrust. De raad dier hoofdstad is verzocht, aan de hooge regering de bede te rigten, dat het verbod, om een kerkgebouw aan de Duitsch-Katholijken in te ruimen ingetrokken moge worden. Soortgelijk verzoek is ook aan de stedelijke regering te Leipzig gerigt.

Men is te Berlijn zeer verlangend den juisten inhoud eener nieuwe

kabinetsorde te kennen, waarbij soortgelijke verzamelingen als aldaar onlangs hebben plaats gehad, verboden zouden worden. Volgens sommigen, moet zij ook beperkende bepalingen ten opzichte der Duitsch-Katholijken bevatten; *Ronge* zou buiten Breslau en *Czerski* buiten Schneidemühl geene godsdienstoefeningen meer mogen besturen. — Volgens een der dagbladen, is de vorming van Duitsch-Katholijke gemeenten in geheel Keurhessen ten strengste verboden, en moeten de autoriteiten waken, dat geene inteeckeningen of inzamelingen ten behoeve van zoodanige gemeenten plaats grijpen.

— Te Stuttgart is het den schrijvers der dagbladen streng verboden, voor het vervolg de aankondigingen te doen van de dienst der Duitsch-Katholijken aldaar, en zich hieromtrent van de uitdrukking van «gemeente» te bedienen.

Aldaar is dezer dagen, door den luitenant-kolonel *van Hamel*, stalmeester des Konings, na vijftienjarigen arbeid, een *mechanisch paard* vervaardigd, hetwelk niet alleen de belangstelling der vrienden van werktuigkunde en wetenschap, maar ook vooral die der hippologen en gymnastici in hooge mate verdient; terwijl het een ieder, wien rijden beroep of genoege is, het doelmatigste middel aan de hand geeft, om zonder gevaar en in veel korter tijd, dan op het levend paard, alle kennis en ervaring te verkrijgen welke vereischt worden, om zelfs het wildste en meest ongetemde paard te berijden.

BELGIE.

BRUSSEL, den 22sten Augustus.

Het schijnt nog onzeker, of Koningin *Victoria* over België terugkomt. Sommigen houden het voor mogelijk, dat H. M. door de Nederlanden naar Engeland zoude begeeren terug te keeren.

— Dingsdag heeft alhier een orkaan gewoed, van hevig onweder vergezeld. In de nabijheid der stad is het te veld staande graan geheel ter nedergeslagen.

In Antwerpen, waar de orkaan mede gewoed heeft, is gelukkig geene schade aan schepen of havenwerken veroorzaakt.

Ook in de provincien Namen heeft men bij het onweder van Dingsdag een hevigen stormwind gehad, met zwaren hagelslag vergezeld.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 23sten Augustus.

De dag van den 19den dezer is voor de gemeenten Zevenbergen, Klundert en Lage Zwaluwe allernoodlottigst geweest. Gelijk wij in ons vorig nummer reeds hebben vermeld, ontstond er des namiddags tusschen vijf en zes uren, een uit het zuidwesten opkomend onweder, met een zwaren stormwind of orkaan gepaard gaande. Uit een zwarte donderwolk daalde eene trechterwijs toeloopende punt of hoos naar de aarde, en bereikte in de kom van het dorp Zevenbergen den grond, waar hij in den tijd van twee à drie minuten eene verschrikkelijke verwoesting aanrichtte. Van uit het zuidwesten naar het noordoosten trekkende, begon de orkaan hare verwoestingen met de boerenwoning van *Cornelis Bazel Jr.*, aan het zuidwesteinde der gemeente gelegen, geheel en al te vernielen, en alzoo voortgaande hare verdelgende kracht uit te oefenen, zoodat in een oogenblik tijds, elf huizen totaal vernield werden, zes en zestig zwaar, en zestig andere minder beschadigd werden; vijf en twintig schuren werden geheel tegen en in den grond geslagen, terwijl nog zeven andere zwaar en vijf en twintig minder beschadigd werden; de beide koornmolens verloren hunne roeden, borsten en as, en zijn alzoo in onbruikbaren staat gebragt; van de groote en nieuwgebouwde kerk der R. K. Gemeente werd het dak gedeeltelijk vernield, de bekleeding weggeslagen en gordingen doorgebroken enz., terwijl de muren zeer geteisterd werden, zoodat er aan de westzijde eene scheuring van ongeveer 30 ellen ontstond en in het midden eene overzetting van ruim twee duimen plaats had, welke overzetting ook aan de oostzijde over bijna de geheele lengte, doch op een hooger gedeelte van den muur bestaat; de brug over de haven werd weggerukt, en vele schoone lindenvoemen op de markt, als ook andere boomen in de gemeente werden ontworteld en onderstboven gekeerd. Overigens kan men zeggen dat bijna alle daken van de huizen in de kom der gemeente meer of minder geleden hebben. Bij deze even onverwachte als ontzettende ramp, heeft men nog, schoon veel minder dan onder zulke omstandigheden te duchten was, het verlies van menschenlevens te betreuen, zijnde een kind van *Cornelis Bazel* onmiddellijk gedood, terwijl het lijk van den timmerman *Martinus de Koster* eerst eergisteren onder het puin eener vernielde schuur gevonden is; bovendien zijn vele menschen, de een zwaar, de ander minder gekwetst geworden, waarvan nog twee in levensgevaar verkeren.

De verwarring en de ontsteltenis door deze verschrikkelijke ramp en verwoesting veroorzaakt, zijn te groot om voor als nog de schier

onberekenbare schade te begrooten (men wil de schade op f 50 à 60,000 rekenen). De WelEdel Gestr. Heer districts-commissaris, de Edel-Achtbare heer substituut-officier en de luitenant kommandant der marechaussee's, hebben zich beijverd zich ter plaatse te begeven, om met de plaatselijke autoriteiten zoo veel mogelijk voorzienende maatregelen te nemen.

Na te Zevenbergen, als boven gezegd is, hare verwoestingen te hebben aangerigt, heeft de hoos op haren doortocht door den Nassaupolder, onder de gemeente Klundert, aan de op haren weg liggende te veld staande granen en boomen aanzienlijke schade veroorzaakt en twee graanschuren, beide toebehoorende aan Z. K. H. Prins *Frederik*, de eene geheel en al ter neergeslagen, zoodat zij als ware het ten onderst boven gekeerd schijnt, de andere gedeeltelijk omvergeworpen. In de eerstvermelde schuur bevonden zich verscheidene arbeiders, die allen op eene wonderdadige wijs behouden gebleven zijn, behalve de knecht, genaamd *Pieter Verbaten*, die door de nederstortende balken verpletterd werd.

Niet mindere verwoesting rigtte de windhoos bij hare komst te Lage Zwaluwe aan. In een oogenblik tijds werden verscheidene huizen en bouwstellingen, een aantal akkers met afgemaaid graan en uitgespreide vlassen dermate vernield, verward en weggestornd, dat er niets van te regt te vinden of te onderkennen was. De hierdoor veroorzaakte verwarring was zeer groot, doch tot ieders verwondering heeft men daar geen menschenlevens te betreuen gehad. Eene oppervlakte opneming begroot de aldaar veroorzaakte schade op 35,000 gulden.

Ook in andere streken van ons vaderland heeft de voormelde hoos hare verwoestingen aangerigt. Uit Oostburg, in Zeeland, schrijft men, dat een arbeiderswoning en schuurtje, staande aan den weg naar Sluis, nog een schuur en wagenhuis, staande in den Noordwijk of Oude Stad, als ook de korenwindmolen geheel vernield zijn.

Onder Alphen, in Zuid-Holland, werd op het Goudsche rijpad eene brug op verren afstand geworpen, eene andere geheel vernield, verder eene bouwmanwoning zwaar beschadigd en vele boomen ontworteld. Een scheepje in den Rijn, waarop de ouders en drie kinderen zich bevonden, werd omgekeerd en met den mast in de rivier bevestigd; de ouders en twee kinderen werden gered, maar het derde kind, een meisje van elf jaren, verloor het leven. Over den Rijn gekomen heeft de hoos, onder anderen, eene sedert weinige jaren nieuw gebouwde bouwmanwoning onder Oudshoorn nedergeworpen, en de hooibergen met de gansche woning doen instorten. Het geheele gezin was in de woning bijeen, doch is wonderbaar ontkomen. Gelukkig dat de hoos niet over de gebouwde gedeelten der volkrijke gemeenten Alphen, Aarlanderveen en Oudshoorn, waar zij zoo nabij was, heengetrokken is; de schade en ongelukken waren dan onberekenbaar geweest.

Te halweg Haarlem is de kruin van den dijk weggeslagen.

In de Stommer, ten oosten van Aalsmeer, is een watermolen nagenoeg vernield. In het oosteinde van Aalsmeer zelf zijn twee huizen omvergewaaid en waren verscheidene andere beschadigd.

Te Amsterdam hebben, met uitzondering van eenige omvergewaaide boomen, geen ongelukken plaats gehad.

(Zie voorts Frankrijk en België hierboven).

In den nacht van gisteren is daarentegen over Amsterdam een hevig onweder met slagregen en hagelbui losgebroken; de bliksem is daarbij geslagen op den schoorsteen van de suikerraffinaderij van de heeren *de Bruin en Zoon*, en tot aan het voetstuk neergedaald, zonder meer schade aan te rigten dan een aantal steenen los te rukken.

— Bij besluit van den 15den Augustus jl., n°. 80, heeft Zijne Majesteit tot lid der commissie van onderwijs en schoolopziener in de tweede afdeeling van het derde schooldistrict der provincie Zuid-Holland, ter vervanging van den heer *mr. J. Meulman*, eervol ontslagen, benoemd den heer *H. J. Slaurs*, wonende te Bodegraven.

— Bij besluit van den 21sten Augustus jl., n°. 7, heeft Zijne Majesteit tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd den schout-bij-nacht *de Buys*, directeur en kommandant der marine te Willems-ord.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 16den Augustus jl., n°. 62, is aan den heer *T. van Dam van Isselt*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van attaché bij het departement van Buitenlandsche Zaken.

— De Minister van Financien heeft, ter voldoening aan art. 13 der wet van den 27sten December 1840 (*Staatsblad* n°. 79), ter algemeene kennis gebragt, dat, ten gevolge van de in de vorige maand plaats gehad hebbende aflossing van eenige ontbrekende biljetten, welke niet tijdig daartoe door de houders waren aangeboden, alle schatkistbiljetten, daargesteld krachtens de wetten van 27 December 1840 (*Staatsblad* n°. 72) en van 19 Junij 1843 (*Staatsblad* n°. 25), met den eersten dezer volledig waren ingetrokken en buiten omloop gesteld.

— In de *Dordrechtsche Courant* van Donderdag las men de volgende berigten:

» Heden namiddag omstreeks 2½ ure is op het dorp Zwijndrecht, aan de overzijde der rivier gelegen, in de zoutkeet van de heeren *van Epenhuijzen* en *Staps* brand ontstaan, welke bij den hevigen zuid-westewind al dadelijk een verschrikkelijk aanzien had en alle de gebouwen beneden den wind gelegen, met vernieling bedreigde. In een oogenblik des tijds was dan ook de naast aangelegene keet aangestoken, en binnen liet uur waren door de

voortrollende vlammen die keet en de daarvan belendende op en beneden den dijk staande woningen in de asch gelegd. Door den hevigen wind zijn alle bluschmiddelen ijdel. Slechts aan de gebouwen boven den wind, zijn dezelve met eenige vrucht aan te wenden, en tot nog toe zijn de pogingen om die te behouden gedeeltelijk slechts met eenen goeden uitslag bekroond, daar ook de keet westwaarts van het punt van den brand gelegen, gedeeltelijk is afgebrand en gedeeltelijk is tegen den grond gehaald om den verderen voortgang van den brand naar die zijde te voorkomen. Het is thans 5 ure en nog altijd woeden de vlammen oostwaarts voort."

Volgens nadere berigten is de brand door geene bluschmiddelen gestuit kunnen worden en heeft eerst opgehouden toen de ziederijen waren vernietigd. Van de keeten is slechts een klein gedeelte staande gebleven. Er wordt over de directie der brandbluschmiddelen geklaagd; niet alleen zou door een beter bestuur nog veel zijn voorgekomen, maar zelfs was de eenige uit de omliggende gemeenten ter hulp gesnelde brandspuit, eene van Dordrecht, door het dorpsbestuur genoodzaakt geworden een uur werkeloos te blijven. De oorzaak van den brand wordt toegeschreven aan het overslaan der vlam uit een in brand staanden schoorsteen der keet, die de rietdaken der omliggende gebouwen had aangestoken.

Door de Staten der Provincie Overijssel is den 21sten dezer tot lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal verkozen, in plaats van den heer Mr. J. Cornelissen, de heer J. C. baron van Haersolte van Haerst, en zulks bij de eerste stemming met 31 van de 83 stemmen.

In eene avond-zitting der Provinciale Staten van Overijssel van den 21sten, zijn, na langdurige beraadslagingen, de Gedeputeerde Staten gemagtigd om de Demensvaart voor de Provincie Overijssel aan te koopen, bijaldien het Hun Ed. G. A. na een naauwkeurig onderzoek der zaak, mogt voorkomen, dat die aankoop voor eene, in het geldelijk belang der Provincie, convenabele som mogt kunnen geschieden en zij zich van het benodigde kapitaal, op aanneemlijke voorwaarden en niet hooger dan 4 pCt. rente, mogten kunnen verzekeren.

In een onzer dagbladen leest men:

"Men verneemt dat van wege het algemeen gouvernement de noodige orders zijn gegeven om buitenlands een aanzienlijken voorraad aardappelen aan te koopen, en dien voorraad in dit rijk tot een vast te stellen prijs aan de beurs te brengen, ten einde de ramp, welke door de ziekte onder dit product is ontstaan, zoo veel mogelijk te leenigen."

Volgens eene berekening van Prof. van Geuns (in wiens tijd minder jenever gedronken werd dan tegenwoordig) worden jaarlijks 17,000 lasten graan, ter waarde van 2½, in duren tijd 4 miljoen guldens, aan de voeding des volks onttrokken, terwijl men 2½ miljoen ankers bier met 31 miljoen Ned. ponden brood er van zou kunnen bereiden.

Uit 's Hage schrijft men van den 20sten:

"Men verneemt dat HH. MM. de Koning en Koningin morgen de voorgenomene reis naar Luxemburg zullen aanvangen. Reeds in een gedeelte van Hoogstderzelver gevolg uit deze residentie vertrokken.

Te Amsterdam is met een talrijk gevolg aangekomen en in het Hotel des Pays-Bas afgestapt Z. K. H. de Aartshertog Frederik van Oostenrijk.

Uit Utrecht wordt verzekerd, dat de heer ingenieur van den ingesloten brand, die betrekking in den loop van September zal aanvaarden.

Eergisteren tegen den middag ontstond te Leiden brand in een kuiperij op de Middelstegracht, welke zoo spoedig toenam, dat, in weerwil van de oogenblikkelijke overvloedige hulp, het pas onlangs opgetrokken gebouw, tegen over de zeepziederij der heeren Dros en gebr. Tieleman, en mede aan deze toebehoorende, bijna geheel is uitgebrand, terwijl de belendende huisjes aanmerkelijke schade hebben bekomen. Naar men verneemt was het gebouw tegen brandschade verzekerd.

In de *Amsterdamsche Courant* leest men het volgende: "Zoo wij vernemen is de plegtige inwijding van het nieuwe beursgebouw thans stellig bepaald op Woensdag den 10 September aanstaande, en mag men zich vleien die plegtigheid met het bijzijn van Z. M. den Koning en de Prinsen van Oranje en Alexander, te zien vereeren. Tot het op dien dag bekomen van eenen onbelemmerden en voegzamen toegang tot het in te wijden gebouw, heeft besloten moeten worden tot het wegruimen van de tegenwoordige op den Dam geplaatste hulpbeurs, en zoo in het belang van den kooper van dit hulpgebouw, die de gelegenheid moet hebben het zoo gaaf mogelijk weg te ruimen, als uit de noodzakelijkheid om het terrein van den Dam behoorlijk effen te maken en te bestraten, is het onvermijdelijk geoordeeld eene gelegenheid daar te stellen, waar, in den tusschentijd dat met het afbreken van de hulpbeurs begonnen en de nieuwe beurs betrokken zal worden, beurs gehouden zou kunnen worden. Hiertoe nu is aangewezen de ruimte van het oude beursplein, hetwelk te dien einde met eene schutting wordt omheind, eene voorziening van zeer geringe kosten, als zich, daar het hout bruikbaar blijft, tot het enkel arbeidsloon bepalende. Het beurshouden ter evengemelde plaats zal beginnen met Woensdag den 27

dezer, als wanneer met het afbreken van de hulpbeurs op den Dam een aanvang gemaakt moet worden."

Men verneemt, dat de geprojecteerde stoombootvaart tusschen Arnhem en 's Bosch, nog zoo spoedig niet kan worden geopend, omdat er zeer waarschijnlijk voor dezelve eene nieuwe boot zal moeten worden gebouwd, geschikt, om in de drie verschillende water-trajecten tusschen 's Hertogenbosch, Tiel, Nijmegen en Arnhem te kunnen varen.

Het fregatschip *de Zuidpool*, kapitein T. A. Brunn, bemand met 36 koppen, voor rekening der Zuidzee-walvischvangst-reederij uitgerust onder directie van de heeren *Reelfs*, is eergisteren van Amsterdam naar het Nieuwediep vertrokken. Voor de uit- en tehuisreis, welke op omstreeks drie jaren berekend wordt, bevindt zich onderanderen eene hoeveelheid van 40,000 ponden vleesch en spek en 160,000 kannen water aan boord; doch als eene bijzonderheid verdient gemeld te worden, dat de manschappen zich verbonden hebben om geen sterken drank te gebruiken, weshalve deze op dit vaartuig niet gevonden wordt.

Uit Groningen verneemt men dat de commissie, die zich onlangs aldaar vestigde, om een gesticht voor pleegzusters en een toevluchtsoord voor verwaarloosden op te rigten, in hare pogingen tot het verkrijgen van deelneming, bij velen harer stadgenooten en vooral ook in het naburig Vriesland, aanvankelijk gelukkig slaagt.

In genoemde stad zal het beleg in 1672, aanstaanden zondag godsdienstig herdacht worden, terwijl op den eigenlijken gedenk-dag, 28 dezer, eenige volksfeesten plaats zullen hebben. Het muzijkcorps der stedelijke schutterij voert alsdan des voormiddags en het corps hoornblazers van het 4de regiment des avonds, op de grootemarkt, eenige muzijkstukken uit, terwijl aan de ingezetenen vrijheid gegeven is om later aldaar onschadelijke vuurwerken af te steken. In den namiddag heeft eene harddraverij plaats. Voorts worden de bewoners der weeshuizen en andere weldadige gestichten feestelijk onthaald; in de societeit *de Harmonie* wordt buitengewone muzijk gegeven, enz.

Op Donderdag, den 11den September aanstaande, zal door Z. Exc. den Minister van Oorlog in het openbaar aan de minst inschrijvende worden aanbesteed, de leverantie van 100 rijpaarden bij het regiment rijdende artillerie benodigd. Z. Exc. heeft allen, die gading mogten hebben, om naar gemelde leverantie in te schrijven, verwittigd, dat de voorwaarden, op welke deze aanbesteding zal gedaan worden, van den 21sten Augustus aanstaande ter lezing zullen liggen, zoo in de bureaux van de heeren Gouverneurs der respectieve provinciën (met uitzondering van die van Zuid-Holland) als aan het Departement van Oorlog.

Bij Grypskerk in de provincie Groningen, is ll. Zondag een manslag gepleegd, waarvan de dader gearresteerd is. De oorzaak is alleen geweest een twist over het betalen van weinige stuivers, en ook in dit geval moet de jenever weder eene vreeselijke rol hebben gespeeld.

Het *Weekblad van het Regt* vermeldt dat op Dingsdag den 9den September aanstaande, voor den Hoogen Raad, kamer van strafzaken, zal worden behandeld de zaak van den heer P. Cléban. De heer Mr. D. Donker Cursius zal voor hem voor den Hoogen Raad optreden.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 22 Augustus.

TARWE bij vorige prijzen: 128 & b. Poels. f 325; 130 & o. Rijn f 300; 120 & ger. f 280; 110 & b. f 260; 100 & b. f 240; 90 & b. f 220; 80 & b. f 200; 70 & b. f 180; 60 & b. f 160; 50 & b. f 140; 40 & b. f 120; 30 & b. f 100; 20 & b. f 80; 10 & b. f 60; 0 & b. f 40; 100 & o. f 300; 110 & o. f 320; 120 & o. f 340; 130 & o. f 360; 140 & o. f 380; 150 & o. f 400; 160 & o. f 420; 170 & o. f 440; 180 & o. f 460; 190 & o. f 480; 200 & o. f 500; 210 & o. f 520; 220 & o. f 540; 230 & o. f 560; 240 & o. f 580; 250 & o. f 600; 260 & o. f 620; 270 & o. f 640; 280 & o. f 660; 290 & o. f 680; 300 & o. f 700; 310 & o. f 720; 320 & o. f 740; 330 & o. f 760; 340 & o. f 780; 350 & o. f 800; 360 & o. f 820; 370 & o. f 840; 380 & o. f 860; 390 & o. f 880; 400 & o. f 900; 410 & o. f 920; 420 & o. f 940; 430 & o. f 960; 440 & o. f 980; 450 & o. f 1000; 460 & o. f 1020; 470 & o. f 1040; 480 & o. f 1060; 490 & o. f 1080; 500 & o. f 1100; 510 & o. f 1120; 520 & o. f 1140; 530 & o. f 1160; 540 & o. f 1180; 550 & o. f 1200; 560 & o. f 1220; 570 & o. f 1240; 580 & o. f 1260; 590 & o. f 1280; 600 & o. f 1300; 610 & o. f 1320; 620 & o. f 1340; 630 & o. f 1360; 640 & o. f 1380; 650 & o. f 1400; 660 & o. f 1420; 670 & o. f 1440; 680 & o. f 1460; 690 & o. f 1480; 700 & o. f 1500; 710 & o. f 1520; 720 & o. f 1540; 730 & o. f 1560; 740 & o. f 1580; 750 & o. f 1600; 760 & o. f 1620; 770 & o. f 1640; 780 & o. f 1660; 790 & o. f 1680; 800 & o. f 1700; 810 & o. f 1720; 820 & o. f 1740; 830 & o. f 1760; 840 & o. f 1780; 850 & o. f 1800; 860 & o. f 1820; 870 & o. f 1840; 880 & o. f 1860; 890 & o. f 1880; 900 & o. f 1900; 910 & o. f 1920; 920 & o. f 1940; 930 & o. f 1960; 940 & o. f 1980; 950 & o. f 2000; 960 & o. f 2020; 970 & o. f 2040; 980 & o. f 2060; 990 & o. f 2080; 1000 & o. f 2100; 1010 & o. f 2120; 1020 & o. f 2140; 1030 & o. f 2160; 1040 & o. f 2180; 1050 & o. f 2200; 1060 & o. f 2220; 1070 & o. f 2240; 1080 & o. f 2260; 1090 & o. f 2280; 1100 & o. f 2300; 1110 & o. f 2320; 1120 & o. f 2340; 1130 & o. f 2360; 1140 & o. f 2380; 1150 & o. f 2400; 1160 & o. f 2420; 1170 & o. f 2440; 1180 & o. f 2460; 1190 & o. f 2480; 1200 & o. f 2500; 1210 & o. f 2520; 1220 & o. f 2540; 1230 & o. f 2560; 1240 & o. f 2580; 1250 & o. f 2600; 1260 & o. f 2620; 1270 & o. f 2640; 1280 & o. f 2660; 1290 & o. f 2680; 1300 & o. f 2700; 1310 & o. f 2720; 1320 & o. f 2740; 1330 & o. f 2760; 1340 & o. f 2780; 1350 & o. f 2800; 1360 & o. f 2820; 1370 & o. f 2840; 1380 & o. f 2860; 1390 & o. f 2880; 1400 & o. f 2900; 1410 & o. f 2920; 1420 & o. f 2940; 1430 & o. f 2960; 1440 & o. f 2980; 1450 & o. f 3000; 1460 & o. f 3020; 1470 & o. f 3040; 1480 & o. f 3060; 1490 & o. f 3080; 1500 & o. f 3100; 1510 & o. f 3120; 1520 & o. f 3140; 1530 & o. f 3160; 1540 & o. f 3180; 1550 & o. f 3200; 1560 & o. f 3220; 1570 & o. f 3240; 1580 & o. f 3260; 1590 & o. f 3280; 1600 & o. f 3300; 1610 & o. f 3320; 1620 & o. f 3340; 1630 & o. f 3360; 1640 & o. f 3380; 1650 & o. f 3400; 1660 & o. f 3420; 1670 & o. f 3440; 1680 & o. f 3460; 1690 & o. f 3480; 1700 & o. f 3500; 1710 & o. f 3520; 1720 & o. f 3540; 1730 & o. f 3560; 1740 & o. f 3580; 1750 & o. f 3600; 1760 & o. f 3620; 1770 & o. f 3640; 1780 & o. f 3660; 1790 & o. f 3680; 1800 & o. f 3700; 1810 & o. f 3720; 1820 & o. f 3740; 1830 & o. f 3760; 1840 & o. f 3780; 1850 & o. f 3800; 1860 & o. f 3820; 1870 & o. f 3840; 1880 & o. f 3860; 1890 & o. f 3880; 1900 & o. f 3900; 1910 & o. f 3920; 1920 & o. f 3940; 1930 & o. f 3960; 1940 & o. f 3980; 1950 & o. f 4000; 1960 & o. f 4020; 1970 & o. f 4040; 1980 & o. f 4060; 1990 & o. f 4080; 2000 & o. f 4100; 2010 & o. f 4120; 2020 & o. f 4140; 2030 & o. f 4160; 2040 & o. f 4180; 2050 & o. f 4200; 2060 & o. f 4220; 2070 & o. f 4240; 2080 & o. f 4260; 2090 & o. f 4280; 2100 & o. f 4300; 2110 & o. f 4320; 2120 & o. f 4340; 2130 & o. f 4360; 2140 & o. f 4380; 2150 & o. f 4400; 2160 & o. f 4420; 2170 & o. f 4440; 2180 & o. f 4460; 2190 & o. f 4480; 2200 & o. f 4500; 2210 & o. f 4520; 2220 & o. f 4540; 2230 & o. f 4560; 2240 & o. f 4580; 2250 & o. f 4600; 2260 & o. f 4620; 2270 & o. f 4640; 2280 & o. f 4660; 2290 & o. f 4680; 2300 & o. f 4700; 2310 & o. f 4720; 2320 & o. f 4740; 2330 & o. f 4760; 2340 & o. f 4780; 2350 & o. f 4800; 2360 & o. f 4820; 2370 & o. f 4840; 2380 & o. f 4860; 2390 & o. f 4880; 2400 & o. f 4900; 2410 & o. f 4920; 2420 & o. f 4940; 2430 & o. f 4960; 2440 & o. f 4980; 2450 & o. f 5000; 2460 & o. f 5020; 2470 & o. f 5040; 2480 & o. f 5060; 2490 & o. f 5080; 2500 & o. f 5100; 2510 & o. f 5120; 2520 & o. f 5140; 2530 & o. f 5160; 2540 & o. f 5180; 2550 & o. f 5200; 2560 & o. f 5220; 2570 & o. f 5240; 2580 & o. f 5260; 2590 & o. f 5280; 2600 & o. f 5300; 2610 & o. f 5320; 2620 & o. f 5340; 2630 & o. f 5360; 2640 & o. f 5380; 2650 & o. f 5400; 2660 & o. f 5420; 2670 & o. f 5440; 2680 & o. f 5460; 2690 & o. f 5480; 2700 & o. f 5500; 2710 & o. f 5520; 2720 & o. f 5540; 2730 & o. f 5560; 2740 & o. f 5580; 2750 & o. f 5600; 2760 & o. f 5620; 2770 & o. f 5640; 2780 & o. f 5660; 2790 & o. f 5680; 2800 & o. f 5700; 2810 & o. f 5720; 2820 & o. f 5740; 2830 & o. f 5760; 2840 & o. f 5780; 2850 & o. f 5800; 2860 & o. f 5820; 2870 & o. f 5840; 2880 & o. f 5860; 2890 & o. f 5880; 2900 & o. f 5900; 2910 & o. f 5920; 2920 & o. f 5940; 2930 & o. f 5960; 2940 & o. f 5980; 2950 & o. f 6000; 2960 & o. f 6020; 2970 & o. f 6040; 2980 & o. f 6060; 2990 & o. f 6080; 3000 & o. f 6100; 3010 & o. f 6120; 3020 & o. f 6140; 3030 & o. f 6160; 3040 & o. f 6180; 3050 & o. f 6200; 3060 & o. f 6220; 3070 & o. f 6240; 3080 & o. f 6260; 3090 & o. f 6280; 3100 & o. f 6300; 3110 & o. f 6320; 3120 & o. f 6340; 3130 & o. f 6360; 3140 & o. f 6380; 3150 & o. f 6400; 3160 & o. f 6420; 3170 & o. f 6440; 3180 & o. f 6460; 3190 & o. f 6480; 3200 & o. f 6500; 3210 & o. f 6520; 3220 & o. f 6540; 3230 & o. f 6560; 3240 & o. f 6580; 3250 & o. f 6600; 3260 & o. f 6620; 3270 & o. f 6640; 3280 & o. f 6660; 3290 & o. f 6680; 3300 & o. f 6700; 3310 & o. f 6720; 3320 & o. f 6740; 3330 & o. f 6760; 3340 & o. f 6780; 3350 & o. f 6800; 3360 & o. f 6820; 3370 & o. f 6840; 3380 & o. f 6860; 3390 & o. f 6880; 3400 & o. f 6900; 3410 & o. f 6920; 3420 & o. f 6940; 3430 & o. f 6960; 3440 & o. f 6980; 3450 & o. f 7000; 3460 & o. f 7020; 3470 & o. f 7040; 3480 & o. f 7060; 3490 & o. f 7080; 3500 & o. f 7100; 3510 & o. f 7120; 3520 & o. f 7140; 3530 & o. f 7160; 3540 & o. f 7180; 3550 & o. f 7200; 3560 & o. f 7220; 3570 & o. f 7240; 3580 & o. f 7260; 3590 & o. f 7280; 3600 & o. f 7300; 3610 & o. f 7320; 3620 & o. f 7340; 3630 & o. f 7360; 3640 & o. f 7380; 3650 & o. f 7400; 3660 & o. f 7420; 3670 & o. f 7440; 3680 & o. f 7460; 3690 & o. f 7480; 3700 & o. f 7500; 3710 & o. f 7520; 3720 & o. f 7540; 3730 & o. f 7560; 3740 & o. f 7580; 3750 & o. f 7600; 3760 & o. f 7620; 3770 & o. f 7640; 3780 & o. f 7660; 3790 & o. f 7680; 3800 & o. f 7700; 3810 & o. f 7720; 3820 & o. f 7740; 3830 & o. f 7760; 3840 & o. f 7780; 3850 & o. f 7800; 3860 & o. f 7820; 3870 & o. f 7840; 3880 & o. f 7860; 3890 & o. f 7880; 3900 & o. f 7900; 3910 & o. f 7920; 3920 & o. f 7940; 3930 & o. f 7960; 3940 & o. f 7980; 3950 & o. f 8000; 3960 & o. f 8020; 3970 & o. f 8040; 3980 & o. f 8060; 3990 & o. f 8080; 4000 & o. f 8100; 4010 & o. f 8120; 4020 & o. f 8140; 4030 & o. f 8160; 4040 & o. f 8180; 4050 & o. f 8200; 4060 & o. f 8220; 4070 & o. f 8240; 4080 & o. f 8260; 4090 & o. f 8280; 4100 & o. f 8300; 4110 & o. f 8320; 4120 & o. f 8340; 4130 & o. f 8360; 4140 & o. f 8380; 4150 & o. f 8400; 4160 & o. f 8420; 4170 & o. f 8440; 4180 & o. f 8460; 4190 & o. f 8480; 4200 & o. f 8500; 4210 & o. f 8520; 4220 & o. f 8540; 4230 & o. f 8560; 4240 & o. f 8580; 4250 & o. f 8600; 4260 & o. f 8620; 4270 & o. f 8640; 4280 & o. f 8660; 4290 & o. f 8680; 4300 & o. f 8700; 4310 & o. f 8720; 4320 & o. f 8740; 4330 & o. f 8760; 4340 & o. f 8780; 4350 & o. f 8800; 4360 & o. f 8820; 4370 & o. f 8840; 4380 & o. f 8860; 4390 & o. f 8880; 4400 & o. f 8900; 4410 & o. f 8920; 4420 & o. f 8940; 4430 & o. f 8960; 4440 & o. f 8980; 4450 & o. f 9000; 4460 & o. f 9020; 4470 & o. f 9040; 4480 & o. f 9060; 4490 & o. f 9080; 4500 & o. f 9100; 4510 & o. f 9120; 4520 & o. f 9140; 4530 & o. f 9160; 4540 & o. f 9180; 4550 & o. f 9200; 4560 & o. f 9220; 4570 & o. f 9240; 4580 & o. f 9260; 4590 & o. f 9280; 4600 & o. f 9300; 4610 & o. f 9320; 4620 & o. f 9340; 4630 & o. f 9360; 4640 & o. f 9380; 4650 & o. f 9400; 4660 & o. f 9420; 4670 & o. f 9440; 4680 & o. f 9460; 4690 & o. f 9480; 4700 & o. f 9500; 4710 & o. f 9520; 4720 & o. f 9540; 4730 & o. f 9560; 4740 & o. f 9580; 4750 & o. f 9600; 4760 & o. f 9620; 4770 & o. f 9640; 4780 & o. f 9660; 4790 & o. f 9680; 4800 & o. f 9700; 4810 & o. f 9720; 4820 & o. f 9740; 4830 & o. f 9760; 4840 & o. f 9780; 4850 & o. f 9800; 4860 & o. f 9820; 4870 & o. f 9840; 4880 & o. f 9860; 4890 & o. f 9880; 4900 & o. f 9900; 4910 & o. f 9920; 4920 & o. f 9940; 4930 & o. f 9960; 4940 & o. f 9980; 4950 & o. f 10000; 4960 & o. f 10020; 4970 & o. f 10040; 4980 & o. f 10060; 4990 & o. f 10080; 5000 & o. f 10100; 5010 & o. f 10120; 5020 & o. f 10140; 5030 & o. f 10160; 5040 & o. f 10180; 5050 & o. f 10200; 5060 & o. f 10220; 5070 & o. f 10240; 5080 & o. f 10260; 5090 & o. f 10280; 5100 & o. f 10300; 5110 & o. f 10320; 5120 & o. f 10340; 5130 & o. f 10360; 5140 & o. f 10380; 5150 & o. f 10400; 5160 & o. f 10420; 5170 & o. f 10440; 5180 & o. f 10460; 5190 & o. f 10480; 5200 & o. f 10500; 5210 & o. f 10520; 5220 & o. f 10540; 5230 & o. f 10560; 5240 & o. f 10580; 5250 & o. f 10600; 5260 & o. f 10620; 5270 & o. f 10640; 5280 & o. f 10660; 5290 & o. f 10680; 5300 & o. f 10700; 5310 & o. f 10720; 5320 & o. f 10740; 5330 & o. f 10760; 5340 & o. f 10780; 5350 & o. f 10800; 5360 & o. f 10820; 5370 & o. f 10840; 5380 & o. f 10860; 5390 & o. f 10880; 5400 & o. f 10900; 5410 & o. f 10920; 5420 & o. f 10940; 5430 & o. f 10960; 5440 & o. f 10980; 5450 & o. f 11000; 5460 & o. f 11020; 5470 & o. f 11040; 5480 & o. f 11060; 5490 & o. f 11080; 55

